

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

II науково-практичної інтернет-конференції
**РОЗВИТОК ПРИРОДНИЧИХ НАУК
ЯК ОСНОВА НОВІТНІХ
ДОСЯГНЕНЬ У МЕДИЦИНІ**

м. Чернівці
22 червня 2022 року

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
BUKOVINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY

CONFERENCE PROCEEDINGS

II Scientific and Practical Internet Conference **DEVELOPMENT OF NATURAL SCIENCES AS A BASIS OF NEW ACHIEVEMENTS IN MEDICINE**

Chernivtsi, Ukraine
June 22, 2022

УДК 5-027.1:61(063)

Р 64

Медицина є прикладом інтеграції багатьох наук. Наукові дослідження у сучасній медицині на основі досягнень фізики, хімії, біології, інформатики та інших наук відкривають нові можливості для вивчення процесів, які відбуваються в живих організмах, та вимагають якісних змін у підготовці медиків. Науково-практична інтернет-конференція «**Розвиток природничих наук як основа новітніх досягнень у медицині**» покликана змінювати свідомість людей, характер їхньої діяльності та стимулювати зміни у підготовці медичних кадрів. Вміле застосування сучасних природничо-наукових досягнень є запорукою подальшого розвитку медицини як галузі знань.

Конференція присвячена висвітленню нових теоретичних і прикладних результатів у галузі природничих наук та інформаційних технологій, що є важливими для розвитку медицини та стимулювання взаємодії між науковцями природничих та медичних наук.

Голова науково-організаційного комітету

Володимир ФЕДІВ професор, д.фіз.-мат.н., завідувач кафедри біологічної фізики та медичної інформатики Буковинського державного медичного університету

Члени науково-організаційного комітету

Тетяна БІРЮКОВА к.тех.н., доцент кафедри біологічної фізики та медичної інформатики Буковинського державного медичного університету

Оксана ГУЦУЛ к.фіз.мат.н., доцент кафедри біологічної фізики та медичної інформатики Буковинського державного медичного університету

Марія ІВАНЧУК к.фіз.мат.н., доцент кафедри біологічної фізики та медичної інформатики Буковинського державного медичного університету

Олена ОЛАР к.фіз.мат.н., доцент кафедри біологічної фізики та медичної інформатики Буковинського державного медичного університету

Почесний гість

Prof. Dr. Anton FOJTIK Факультет біомедичної інженерії, Чеський технічний університет, м.Прага, Чеська республіка

Комп'ютерна верстка:

Марія ІВАНЧУК

Розвиток природничих наук як основа новітніх досягнень у медицині: матеріали II науково-практичної інтернет-конференції, м. Чернівці, 22 червня 2022 р. / за ред. В. І. Федіва – Чернівці: БДМУ, 2022. – 489 с.

У збірнику подані матеріали науково-практичної інтернет-конференції «Розвиток природничих наук як основа новітніх досягнень у медицині». У статтях та тезах представлені результати теоретичних і експериментальних досліджень.

Матеріали подаються в авторській редакції. Відповідальність за достовірність інформації, правильність фактів, цитат та посилань несуть автори.

Для наукових та науково-педагогічних співробітників, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів та студентів.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Буковинського державного медичного університету (Протокол №11 від 22.06.2022 р.)

ISBN 978-966-697-983-7

Ризничук М.О.¹, Пішак В.П.²

Використання методики "мозкового штурму" у розвитку творчого мислення студентів медичних спеціальностей

¹*Буковинський державний медичний університет, Чернівці, Україна*

²*Національна академія педагогічних наук України, Київ, Україна*

rysnychuk.mariana@gmail.com, pishakvp@gmail.com

Анотація. У статті розглянуто метод інтерактивного навчання "мозковий штурм". Його використання у процесі викладання студентам медичних спеціальностей. Дані його переваги та недоліки та рекомендації щодо впровадження його під час практичних занять у студентів медичних факультетів. Проаналізовано колективну діяльність та творчий підхід у студентів 4-го курсу II медичного факультету, в яких використано на практичному занятті методику "мозкового штурму". Проаналізовано відсоток засвоєння студентами навчального матеріалу. Високий результат траплявся у 71,4% студентів.

Ключові слова: інтерактивне навчання, "мозковий штурм", студенти.

Вступ. Пріоритетними завданнями сучасної педагогіки є впровадження у навчальний процес ЗВО засобів інформаційно-комунікаційних технологій. Розвиток і вдосконалення форм та методів контролю навчальних досягнень є важливою передумовою підвищення якості підготовки майбутніх медичних фахівців. Це є зворотним зв'язком у навчанні, що забезпечує можливість коригування цього процесу.

Інтерактивне навчання є найбільш ефективною сучасною освітньою технологією. Усвідомлюючи, що навчання це процес соціальний та колективний, а не індивідуальний, інструментом впливу в системі інтерактивних методик будуть групові методи навчання. Робота зі студентами в малій групі – невід'ємна частина більшості інтерактивних методів [1].

Поділити роботу в малих групах можна на наступні блоки: 1) методики дискусії (групова дискусія, розбір випадків із практики, моделювання практичних ситуацій, кейс-метод тощо); 2) ігрові методики: а) дидактичні, імітаційні та творчі ігри; б) рольові ігри; в) мозковий штурм; г) контргра; 3) сенситивний тренінг.

Варіантом інтерактивного, інноваційного навчання є метод "мозкового штурму", підвищує ефективність та результативність навчання та відповідає основним медичним компетенціям, за умови його використання на етапах навчального процесу. Різні варіанти

підходів до діагностики та лікування, вирішення поточних проблем пацієнта із використанням мозкового штурму сприяють кращому засвоєнню матеріалу та формуванню творчого підходу до практичної діяльності лікаря зі спеціальності “Педіатрія” завдяки формуванню системи професійних знань, вмінь та практичних навичок, науково-практичного самовдосконалення, комунікативних якостей особистості фахівця та професійної соціальної активності [2].

Основні правила даного методу: під час гри існують ведучого і учасників і немає викладачів та студентів, не допускається шаблонного мислення, позитивно сприймається будь-яка доказова ідея. Рекомендовано ставити учасникам запитання з метою уточнення і розвитку їх ідей. Важливо заохочувати та підтримувати всі ідеї. Категорично забороняється критичні зауваження і поточні оцінки. На стадії обговорення ні одна ідея не відкидається. Навіть тоді, коли комусь не подобаються запропоновані ідеї, краще сказати: "Так, але можна й по-іншому"... Свої думки слід формулювати чітко і коротко. Чим більше буде висунуто ідей, тим краще [4].

Інтерактивний метод "мозковий штурм" складається із таких етапів:

1. Формулювання проблеми, обґрунтування завдання для її вирішення. Визначення умов і правил колективної роботи. Формування декількох робочих груп по 3-5 студентів (генераторів) та експертної групи (експертів), яка буде оцінювати і відбирати найкращі ідеї.

2. Розминка. Швидкий пошук відповідей на питання і завдання тренувального характеру. Мета цього етапу – допомогти студентам звільнитися від скутості.

3. "Штурм" визначеної проблеми. Ще раз уточняється поставлене завдання, нагадуються правила обговорення. Генерування ідей розпочинається одночасно у всіх групах за сигналом викладача. Кожен висловлює вголос свої ідеї. За кожною групою закріплюється експерт, який фіксує на папері висунуті ідеї. "Штурм" продовжується 10-15 хвилин.

4. Оцінка і відбір найкращих ідей групою експертів.

5. Повідомлення про результати "мозкового штурму". Обговорення підсумків роботи групи, оцінка найкращих ідей, їх публічний захист [2].

Метод дає змогу: розвивати пізнавальний інтерес і активність студента, уяву, самостійне мислення, звільнене від шаблону і стереотипів; уміння формулювати власну думку, чітко і коротко її висловлювати і захищати; уміння працювати в групі, слухати іншу людину, поважати альтернативну позицію; краще осмислювати навчальний матеріал.

Недоліками цього методу є: можливість домінування одного чи двох студентів – найактивніших учасників групи; імовірність "зациклення" на однотипній ідеї; наявність

певного рівня знань із різних спеціальностей у складі однієї групи; обмеженість часу на проведення [3].

Метою нашого дослідження було організувати роботу в малих групах студентів 4-го курсу ІІ медичного факультету на практичному занятті з педіатрії на тему: "Цукровий діабет у дітей".

Основна частина. Практичне заняття розпочалося зі вступної частини, яка включала оголошення теми заняття, та коротко охарактеризувалася епідеміологія цукрового діабету в дітей. Потім ведучий (в ролі ведучого – викладач) оголошував учасникам тему дискусії, а саме "Цукровий діабет у дітей" та пропонував висловити усі свої думки з цього приводу. Перед початком "мозкового штурму" учасникам надавалася можливість декілька хвилин зосередитися та подумати. Учасники користувалися основними принципами "мозкового штурму": пропонували будь-яке рішення, яке прийде в голову, навіть дуже незвичайне та непрактичне; не критикували відповіді інших; не робили самоцензури; генерували найбільшу кількість ідей; не примушували учасників до активного висловлювання; вчилися не перебивати інших. На висловлювання виділялося не більше 10 хв, усі запропоновані учасниками ідеї записувалися. Після завершення "мозкової штурму", ще раз оголошувалося завдання та чітко перерахувалися всі записані відповіді. Встановлено, що вірні ідеї виникали у 9 (64,3%) із 14 студентів. Далі, під керівництвом ведучого обговорювалися різноманітні варіанти відповідей та обиралися найкращі для вирішення поставленої проблеми.

Заключною частиною заняття був тестовий контроль із даної теми. При аналізі результатів тестування виявлено: два студенти (14,3%) вирішили тестові завдання на оцінку "відмінно", вісім студентів (57,1%), які брали участь у "мозковому штурмі" вирішили тестовий контроль на "добре", та чотири (28,6%) — на "задовільно".

Висновок. Під час роботи в малих групах студенти набувають досвіду командної творчої роботи, правил дискутування, культури спілкування та колегіальності; навчаються аргументувати свою точку зору та прислухатися до інших у процесі пошуку оптимального вирішення проблеми. Позитивний високий результат у засвоєнні теми спостерігається у 71,4% студентів.

Список використаних джерел

1. Войцещук Л. Є. Інтерактивне навчання – технологія сучасного навчання. *Вісник Запорізького національного університету*. 2011; 3(15): 46-9.

2. Борисенко А.В., Печковський К.С., Зелтська Н.А. Підвищення ефективності викладання розділу "Лікування генералізованого пародонтиту" з використанням сучасних педагогічних технологій. Сучасна стоматологія. 2013; 2: 149-52.
3. Нагайчук В.В. Застосування інтерактивних технологій навчання для викладання у вищих медичних навчальних закладах. Вісник Вінницького національного медичного університету. 2013;17(2): 456-9.

УДК 37.015. 31 : 17. 022. 1:61-057.87

Семенова Л.С.

Новітні освітні технології для покращення морального виховання студентів-медиків

Дніпровський державний медичний університет, Дніпро

e-mail: 302_04@dmu.edu.ua

Анотація. Важливим напрямком підготовки сучасних лікарів є не тільки навчання висококваліфікованих та професійно компетентних медичних працівників, але й спеціалістів з високими моральними якостями, спроможними будувати довірчі стосунки з пацієнтами. Тому метою дослідження є розробка заходів щодо покращення морального виховання студентів-медиків. Для розробки змісту морального виховання студентів-медиків з використанням історичного методу дослідження було проаналізовано життя та діяльність видатних професіоналів у світі медичної науки. Серед них були виділені особистості, життя та діяльність яких можуть бути прикладом високих етичних норм гуманізму (Теодор Гааз, Джон Говард, Альберт Швейцер). Також проаналізовано життя та діяльність лікарів та вчених, які працювали у нашому місті, а саме: Микола Пирогов, Іван Лешко-Попель, професор Володимир Порфірійович Карпов, професор Іван Олександрович Логвіненко, професор Яків Григорович Ковров Крім того було показано значення вивчення творів Антона Чехова (народився в Катеринославській губернії) та його літературного типа лікаря-гуманіста. Запропоновані заходи, щодо покращення морального виховання студентів-медиків, а саме: створити науково-методичний та освітньо-виховний центр з морального виховання студентів-медиків на базі кафедр гуманітарних дисциплін, створити електронний банк методичної та спеціальної літератури, забезпечити проведення регулярних on-line семінарів для викладачів.

Ключові слова: гуманізм, моральне виховання, студенти-медики.

Якість та ефективність надання медичної допомоги визначається не тільки високою кваліфікацією та професійною компетентністю медичних працівників різних спеціальностей,